

Η Χαρτογραφική αφήγηση ως θεμέλιο για τη δημιουργία του “νέου μουσείου”.

Πέντε χιλιετίες εξέλιξης και μεταμορφώσεων
στο πλαίσιο της Επανεκθέσης του Αρχαιολογικού Μουσείου Τεγέας.

Δρ. Ανδρέας Τσάτσαρης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Δ/ντής Εργαστηρίου Γεωχωρικής Τεχνολογίας
ΤΕΙ Αθήνας

Γρηγόρης Γρηγορακάκης
Αρχαιολόγος
Προϊστάμενος Τμήματος Αρχ/κών Χώρων & Μουσείων
Υπουργείο Πολιτισμού, ΕΦΑ Αρκαδίας

HELLENIC REPUBLIC
Ministry of Culture and Sports

GeoSpatial Technology
Research Lab

Ελληνικός
Πολιτισμός

2-4 Νοεμβρίου 2016

Special Commendation 2016

2

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Located in the heart of ancient Arcadia, the museum uses the rise of the polis, the city-state, as its central theme; it has placed the visitor at the centre of its thinking with integrated, state-of-the-art electronics, offering a coherent interpretive strategy and a clearly structured narrative

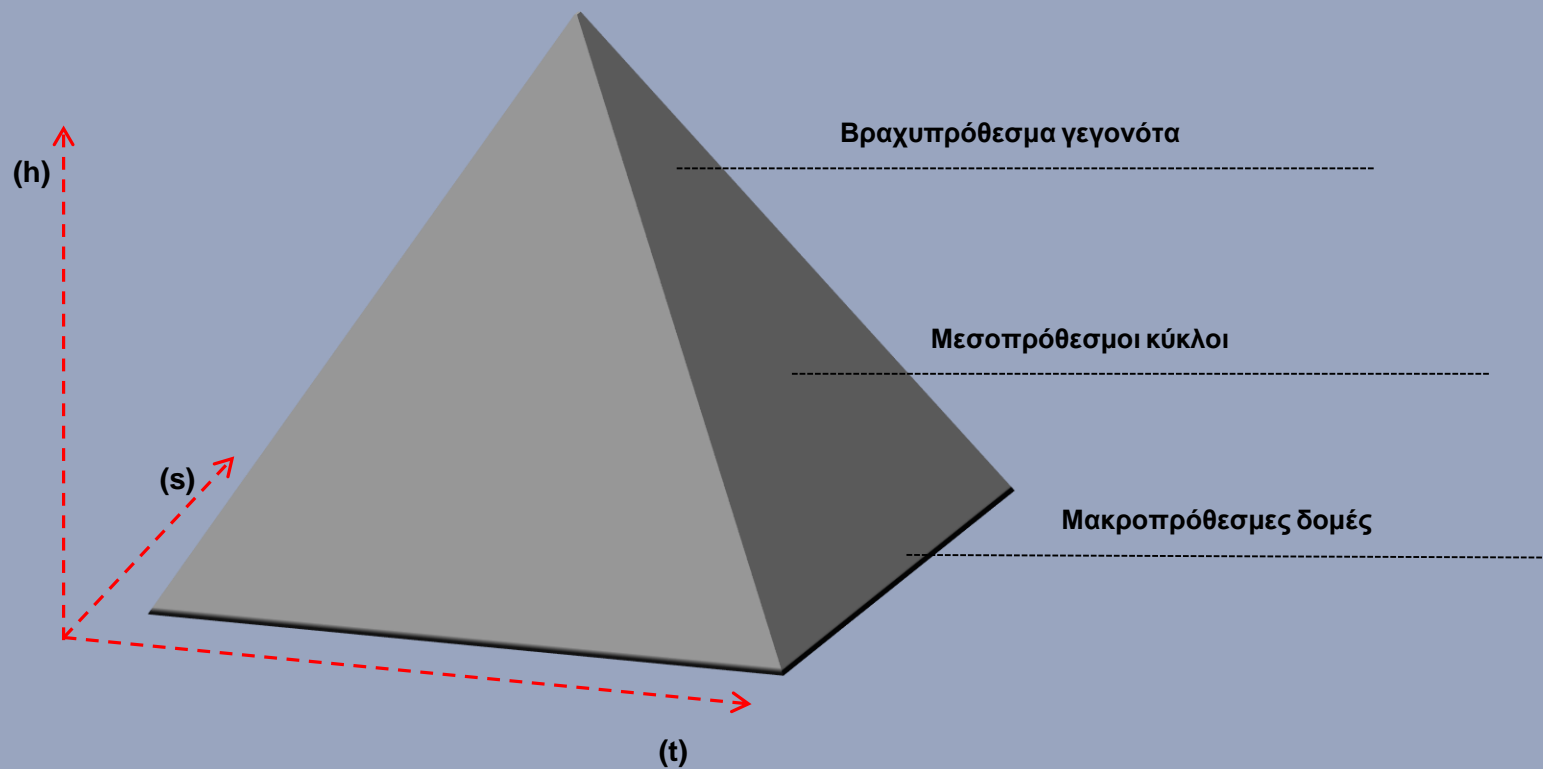
Η κρίση της επιτροπής του European Museum Forum, του Συμβουλίου της Ευρώπης, θέτει emphaticά στο επίκεντρο της μουσειακής έκθεσης τη χρήση της υψηλής ψηφιακής τεχνολογίας, ως του μοναδικού συνεκτικού πυρήνα της εκθεσιακής αφήγησης. Η αναγκαστικά συνοπτική διατύπωση προφανώς δεν αναφέρεται στα μέσα αυτά καθ' αυτά, τις συσκευές, οι οποίες από μόνες τους δεν μπορεί να προσφέρουν τίποτε. Η ουσία βρίσκεται στο πλούσιο και κατά τρόπο ευφυή δομημένο περιεχόμενο, με την αξιοποίηση στο έπακρο των δυνατοτήτων που προσφέρει η τελευταία λέξη της τεχνολογίας. Η ουσία, λοιπόν, δεν έγκειται στο μέσον, αλλά στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει. Πώς, λοιπόν, αξιοποιήθηκε η νέα τεχνολογία, πού βασίστηκε η οπτικοποίηση και τελική παρουσίαση των ιστορικών – αρχαιολογικών δεδομένων, πώς μπορεί η ειδική αρχαιολογική και ιστορική γνώση, χωρίς να υποβαθμιστεί σε ανακριβή λόγο μέσα από συνήθως άστοχους παραλληλισμούς και παραδείγματα, να γίνει κτήμα του μη ειδικού; Η χρήση θεματικών χαρτών προσεκτικά σχεδιασμένων, επί τη βάσει των αρχών της Επιστήμης, υπήρξε η δική μας απάντηση βασισμένη εν γένει στις παρακάτω παραδοχές:

- Ανάλυση, κατανόηση και ερμηνεία του χώρου και του χρόνου.
- Συσχέτιση της γεωγραφικής και συναισθηματικής μνήμης με τη μαθησιακή διαδικασία.
- Κοινωνικός ρόλος του μουσείου.
- Εμβάθυνση και στόχευση στην ουσία της επανέκθεσης και όχι στην τυπική και τυφλή εφαρμογή προϋφισταμένων μελετών

Επίπεδα ανάλυσης και ερμηνείας

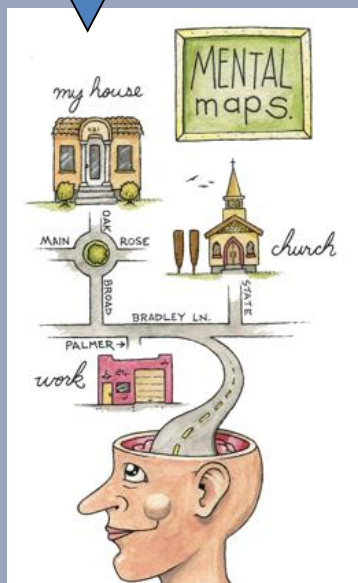
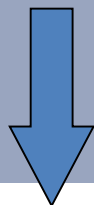
3

14^ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΡΤΟΓΡΦΙΑΣ
 Η ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΕΙ
 2-4 Νοεμβρίου 2016

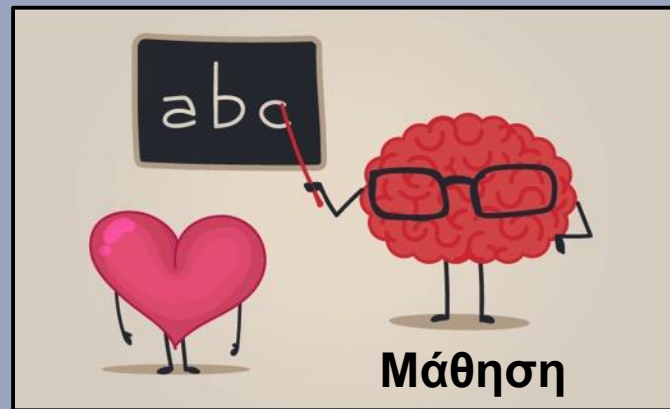
Οι έννοιες του χώρου και του χρόνου αποτελούν τους βασικούς πυλώνες της ιστορικής και αρχαιολογικής επιστήμης. Δεν εννοούμε βέβαια κάποια γραμμική εξέλιξη των πραγμάτων, αλλά μία διαδικασία σύνθετη, στην οποία εμφιλοχωρούν πλήθος παραμέτρων που την επηρεάζουν και τη διαμορφώνουν. Εμείς αναλύουμε, προσπαθούμε να κατανοήσουμε και δίδουμε τελικά κάποιες ερμηνείες. Αυτή είναι η πρώτη παραδοχή

Μνήμη – Χώρος - Γνώση

Χωρική Μνήμη

Η δεύτερη παραδοχή αφορά στο γεγονός ότι η γεωγραφική – χωρική αλλά και η συναισθηματική μας μνήμη εντοπίζεται στο πλέον αρχέγονο τμήμα του εγκεφάλου, στο λεγόμενο μεταιχμιακό σύστημα, το οποίο πλέον συσχετίζεται άρρηκτα με τη μαθησιακή διαδικασία (πρόσληψη και ιεράρχηση της πληροφορίας, οργάνωση της μνήμης). Η δε ανθρώπινη εμπειρία και πρόσληψη έχει συναισθηματικό αποτύπωμα. Ότι βιώνεται διά των συναισθημάτων, αποτυπώνεται στη μνήμη κι ανασύρεται. Όσον αφορά στη χωρική μνήμη, αυτή επίσης συνδέεται με τη μάθηση, την πρόσληψη και κατανόηση του περιβάλλοντος κόσμου.

Μία προσέγγιση

Η ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΕΙ

14^ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΡΤΟΓΡΦΙΑΣ

2-4 Νοεμβρίου 2016

5

Η τρίτη παραδοχή αφορά στον επισκέπτη, ειδικό και μη ειδικό. Το μουσείο απευθύνεται στην κοινωνία. Έχει στο επίκεντρο τον άνθρωπο, όχι ως παθητικό δέκτη, αλλά ως δρων υποκείμενο. Δεν εννοούμε, βέβαια, την εμπλοκή του επισκέπτη ή της κοινωνίας στον σχεδιασμό της έκθεσης ή στην επιλογή των ερμηνευτικών μέσων, καθόσον μιλούμε για αρχαιολογικό μουσείο, αρχαιολογικές συλλογές και ειδική επιστημονική ή διεπιστημονική γνώση. Εννοούμε το σχεδιασμό κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ο επισκέπτης να αυτενεργεί, να θέτει ερωτήματα, να προσπαθεί να βρει απαντήσεις. Το έκθεμα αποτελεί την αφορμή για διερεύνηση, προβληματισμό και κατανόηση.

Η δική μας προσέγγιση

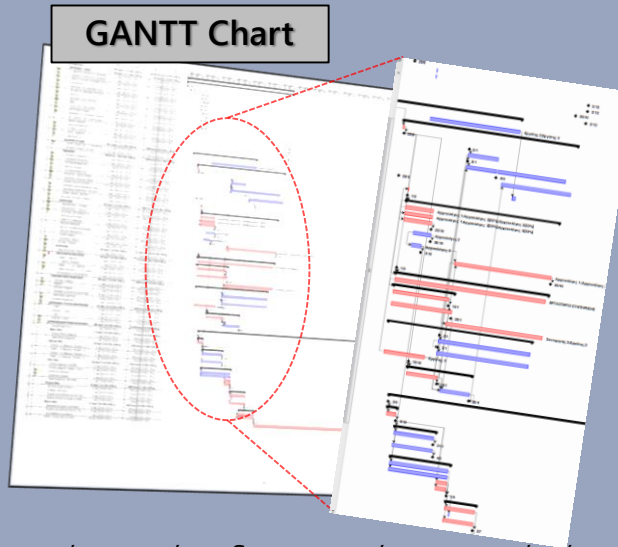
6

14^ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΡΤΟΓΡΦΙΑΣ
Η ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΕΙ
2-4 Νοεμβρίου 2016

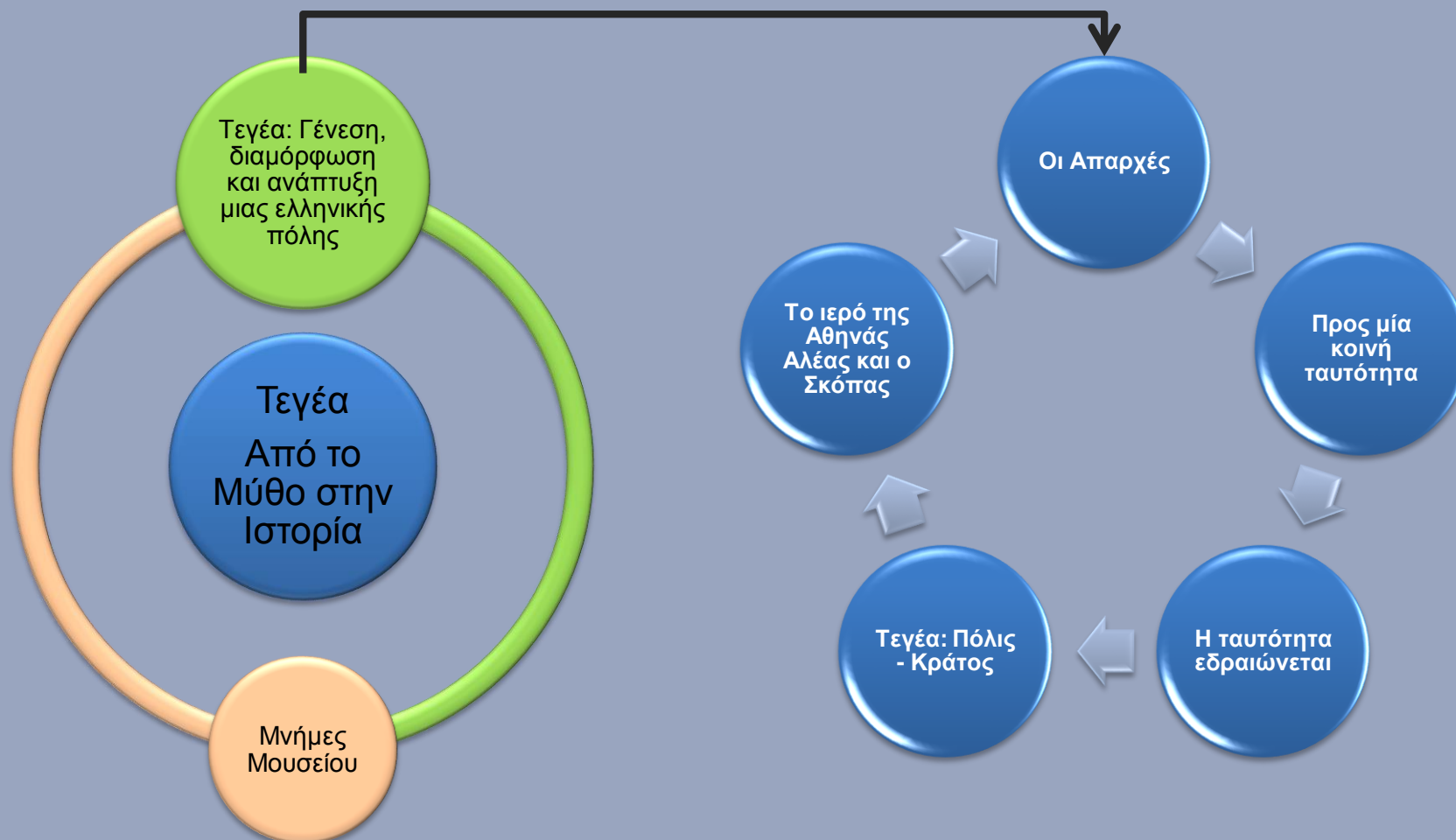
Η μουσειακή εμπειρία δεν είναι κάτι μονοσήμαντο. Είναι σε συνάρτηση με τα βιώματα και το γνωστικό υπόβαθρο του ατόμου, ενώ αποτελεί τη συνισταμένη της αλληλεπίδρασης του επισκέπτη ως ατόμου και κοινωνικού όντος με άλλα άτομα ή ομάδες και όλων αυτών με τη δεδομένη μουσειολογική και μουσειογραφική πρόταση, προσέγγιση και ερμηνεία. Πρόκειται για διαρκή διάλογο.

Τέταρτη παραδοχή υπήρξε το αυτονόητο για όποιον έχει διαχειριστεί με επιτυχία έργο: Καμία προκαταρκτική – εν προκειμένω μουσειολογική - μελέτη δεν είναι δυνατό να αντιμετωπίσει με πληρότητα τα προβλήματα που διαρκώς ανακύπτουν κατά την εξέλιξη ενός έργου. Στην περίπτωση μας τα πράγματα ήταν αρκετά πιο δύσκολα, καθόσον άπτονταν σύνθετων επιστημονικών ζητημάτων. Στο επικέντρο του δικού μας προβληματισμού βρέθηκε εξ αρχής ο ίδιος ο θεματικός άξονας της εκθεσιακής αφήγησης, το φαινόμενο “πόλις”, η γένεση, διαμόρφωση και περαιτέρω εξέλιξη.

Η περαιτέρω διεξόδυση από το όλον στα επιμέρους ανέδειξε ακόμη περισσότερα προβλήματα. Ο τρόπος οργάνωσης της έκθεσης και οι μεταπτώσεις από χρονολογική σε θεματική οργάνωση και το αντίστροφο, οι αναφορές στην προϊστορία ως "Οι Απαρχές", όπου βέβαια το φαινόμενο "πόλις" δεν υφίστατο, η μετάβαση στους ιστορικούς χρόνους, όπου ελάχιστα ανανδεικνύονταν το θεωρητικό υπόβαθρο, η παντελής απουσία αναφοράς στο γεωλογικό υπόβαθρο, στο γεωγραφικό χώρο, αλλά και στις νοηματοδοτήσεις του χώρου, ως παραμέτρων θεμελιακών του φαινομένου που εξιστορείται, αποτελούσαν τα κεντρικά από τα ζητήματα που κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε.

Η χαρτογραφία σε αριθμούς

1. «Γραμμή του Χρόνου»

24 ψηφιακοί ιστορικοί χάρτες

A/A	Θεματικές Κατηγορίες	Ιστορικοί Χάρτες
1	Ελληνική Επικράτεια	12
2	Χωρική αρμοδιότητα Εφορειών Αρχαιοτήτων	12

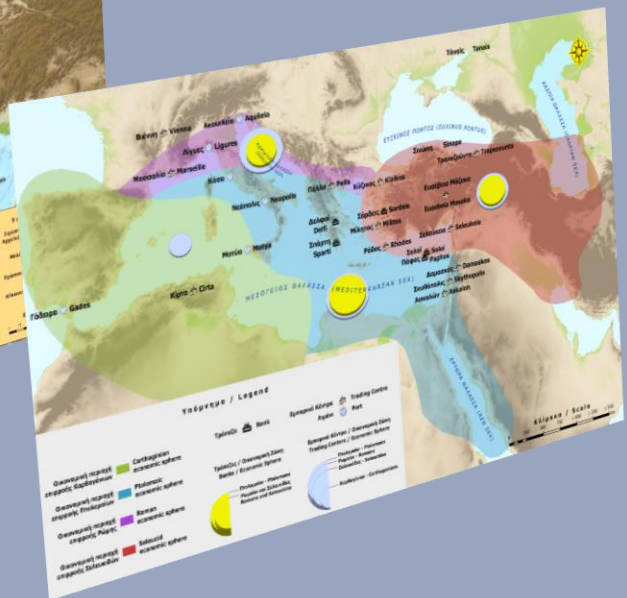
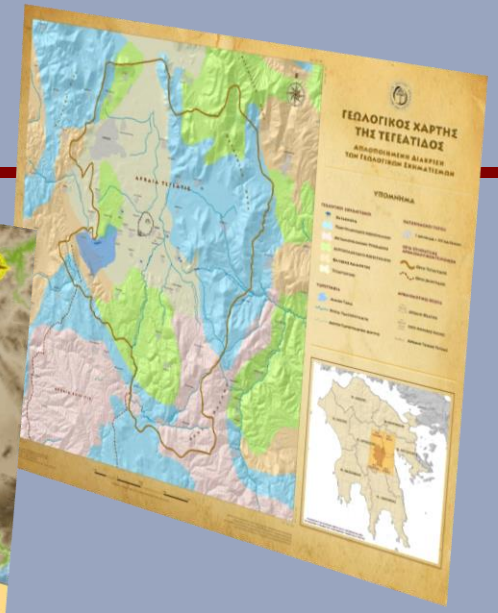
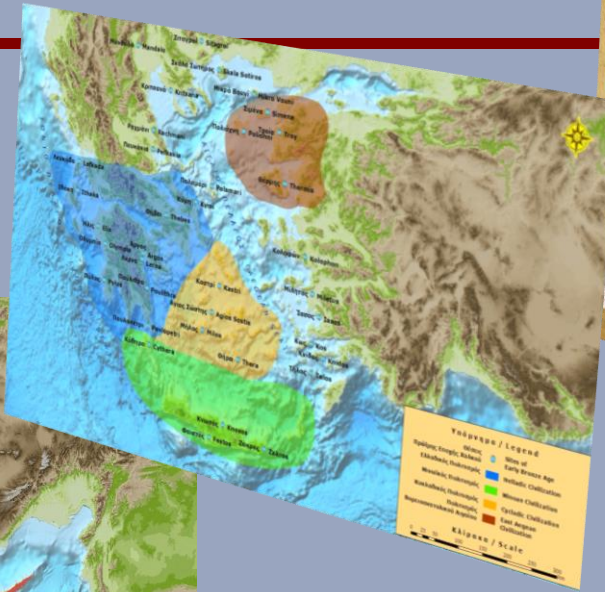
Η όλη αφήγηση βασίζεται σε χαρτοσυνθέσεις, 127 τον αριθμό. Ο βασικός άξονας σχεδιασμού του συνόλου της χαρτογραφικής υποδομής, υπακούει εννοιολογικά στη διατύπωση του κειμένου των θεματικών ενότητων.

2. «Εικονική Ιστορία»

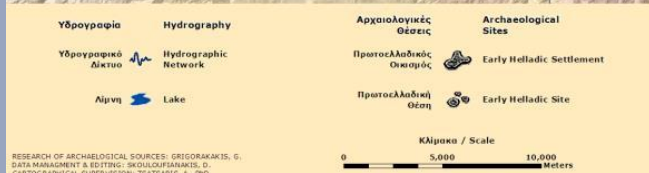
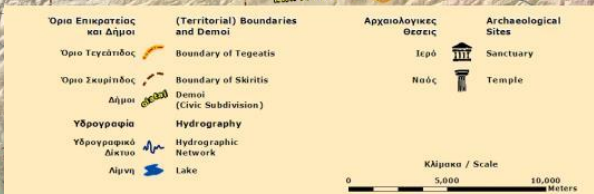
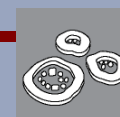
157 ψηφιακοί, ιστορικοί και εννοιολογικοί χάρτες

A/A	Θεματικές κατηγορίες	Ιστορικοί Χάρτες και Διαγράμματα
1	Το Αρχαιολογικό Μουσείο	2
2	Χώρος – Χρόνος και Κοινωνική Εξέλιξη	35
3	Γλώσσα	8
4	Ιστορία	102
5	Οικονομία	4
6	Μύθος	2
7	Τέχνη και τέχνες	1
8	Αρχαία Τεγέα	2
9	Τεγεατικά ιερά	1

14^ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
Η ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΕΙ
 2-4 Νοεμβρίου 2016

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η αποτύπωση του γήινου αναγλύφου και της φυσιογραφίας των περιοχών, στις οποίες εντοπίζεται κάθε φορά το ενδιαφέρον, κινήθηκε κυρίως σε τέσσερις γενικές κλίμακες, κλίμακες αντίστοιχες προς τα επίπεδα του ιστορικού χρόνου, όπως περιγράφηκαν προηγουμένως.

RESEARCH OF ARCHAEOLOGICAL SOURCES: GRIGORAKIS, G.
DATA MANAGEMENT & EDITING: SKOULOUFANAKIS, D.
CARTOGRAPHICAL SUPERVISION: TSATSARIS, A., PhD

Ακολουθως, η γεωγραφική πληροφορία δομήθηκε σε επίπεδα (layers), ώστε να απεικονίζεται συνδυαστικά και να παράγει κατανοητά το επιθυμητό αποτέλεσμα (layout). Οι συμβολισμοί που χρησιμοποιούνται επιτρέπουν στον αναγνώστη να είναι σε θέση εύκολα να αναγνωρίσει, διακρίνει και κατανοήσει τις έννοιες που απεικονίζουν.

Τι είναι Μουσείο;

12

Προκειμένου να αντιληφθούμε την αναγκαιότητα χρησιμοποίησης σε τέτοια ευρεία κλίμακα χαρτών στο πλαίσιο μιας μουσειακής έκθεσης πρέπει να προσδιορίσουμε εννοιολογικά το κεντρικό σημείο αναφοράς, το ίδιο το Μουσείο.

Πώς λοιπόν, ορίζεται, σήμερα η έννοια “Μουσείο”; Είναι η παρουσίαση κατά τρόπο παρατακτικό κινητών εν προκειμένω αρχαίων, στο πλαίσιο μιας σύλληψης που έχει στο επίκεντρό τη στυλιστική ή μορφολογική εξέλιξη ή την μετάδοση γνώσης προς τον αναγνώστη – επισκέπτη μέσα από επιτοίχια κείμενα ή την εναλλαγή κειμένου και φωτογραφιών, όταν τυχαίνει να χρησιμοποιηθεί κάποιος υπολογιστής ή οθόνη; Δεν είναι του παρόντος, βέβαια μία ιστορική αναδρομή.

Ο ορισμός που δίδεται από την ICOM ορίζει ως μουσείο:

... a non-profit, permanent institution in the service of society and its development, open to the public, which acquires, conserves, researches, communicates and exhibits the tangible and intangible heritage of humanity and its environment for the purposes of education, study and enjoyment ...

Μεθερμηνευόμενος, ο ορισμός μπορεί να αναλυθεί σε έννοιες όπως εξωστρέφεια, παιδεία – έρευνα – μελέτη. Ο ορισμός αναφέρεται σε Μουσεία – αυτόνομους οργανισμούς. Τι γίνεται, ωστόσο, με τα λεγόμενα “μικρά” μουσεία, τα περιφερειακά δηλαδή μουσεία, τα οποία δεν είναι δυνατό να αποτελέσουν αυτόνομους και αυτο-συντηρούμενους οργανισμούς. Είναι απλώς συλλογές; Χώροι αποθησαύρισης και έκθεσης αρχαίων αντικειμένων;

Ο "Σκαπανέας"

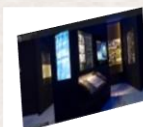
13

14^ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
Η ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΕΙ
2-4 Νοεμβρίου 2016

Η απάντηση είναι σε κάθε περίπτωση αρνητική, καθώς και γι' αυτά – ως φορείς φύλαξης και προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς – πρέπει να ισχύουν οι ίδιες αρχές, οι οποίες μπορεί να αξιοποιηθούν πρωτογενώς σε τοπικό επίπεδο και δευτερογενώς σε περιφερειακό επίπεδο. Η απάντηση έχει δοθεί από τον Κωνσταντίνο Ρωμαίο ήδη στις αρχές του 20^{ου} αι., όταν με την ολοκλήρωση της έκθεσης του νεοπαγούς τότε μουσείου Τεγέας, κατέδειξε τη σπουδαιότητα των μικρών περιφερειακών μουσείων ως πόλων διαφύλαξης της αρχαιολογικής κληρονομιάς, προαγωγής της επιστημονικής έρευνας, ανάδειξης της ιστορίας ενός τόπου.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις νέες τάσεις θεωρούμε ότι εκεί, ακριβώς, βρίσκεται η ουσία του πράγματος, στην ανάδειξη δηλαδή των χώρων αυτών ως χώρων παιδείας, ως κιβωτών της γνώσης που έχει συσσωρευθεί σε τοπικό επίπεδο, σε τελική ανάλυση ως θεσμών ουσιαστικής ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών μέσα από την εκπαίδευση της νέας γενιάς.

Πολιτισμός = Εισπράξεις + Επισκεψιμότητα ;

14

14^ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
 Η ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΕΙ
 2-4 Νοεμβρίου 2016

ΜΗΝΑΣ	ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΜΕ ΚΑΝΟΝΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟ (4 €)	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΕΙΣΟΔΟ (2 €)	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΕΙΣΟΔΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΜΗΝΑ	ΣΥΝΟΝΙΚΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΜΗΝΑ ΑΠΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΜΗΝΑ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΙΔΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΜΗΝΑ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	133	532,00 €	222	444,00 €	587	942	976,00 €		976,00 €
ΜΑΪΟΣ	162	648,00 €	124	248,00 €	555	841	896,00 €		896,00 €
ΙΟΥΝΙΟΣ	94	376,00 €	237	474,00 €	192	523	850,00 €	106,00 €	956,00 €
ΙΟΥΛΙΟΣ	152	608,00 €	59	118,00 €	211	422	726,00 €	191,00 €	917,00 €
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	196	784,00 €	98	196,00 €	292	586	980,00 €	484,50 €	1.464,50 €
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	95	380,00 €	104	208,00 €	108	307	588,00 €	175,00 €	763,00 €
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	154	616,00 €	318	636,00 €	112	584	1.252,00 €	83,50 €	1.335,50 €

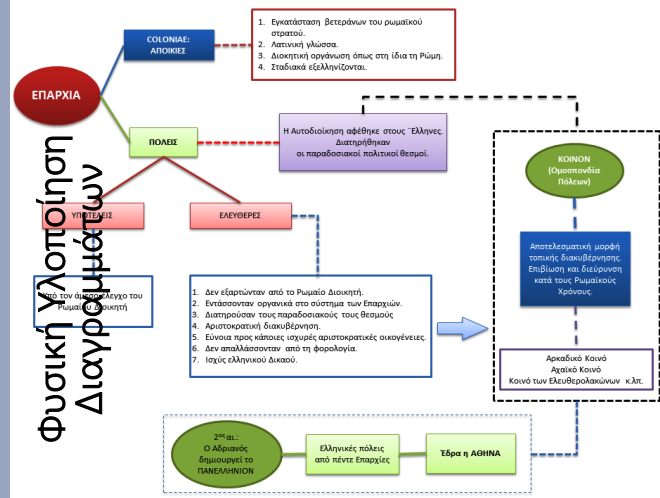
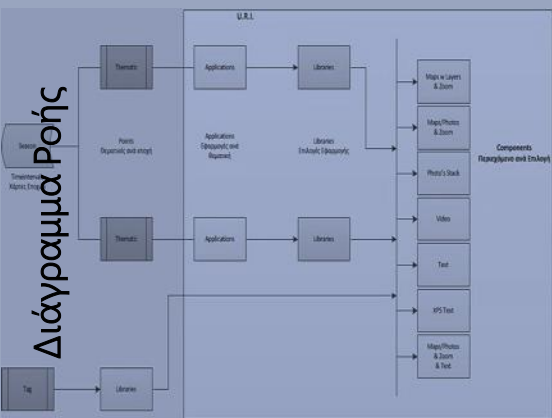

Το αμφίβολο κέρδος από την κοπή εισιτηρίων ή η αύξηση του αριθμού των επισκεπτών, δεν μπορεί να αποτελεί επιδίωξη, ειδικά όταν μιλούμε για τις μικρές κλίμακες των τοπικών μουσείων. Τα οικονομικά του πολιτισμού είναι εξαιρετικά σύνθετη υπόθεση, πολυπαραμετρική. Επιπλέον, δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε τη φέρουσα ικανότητα των χώρων αυτών, καθώς και το γεγονός ότι ο πολιτισμός, ως πρόταση βίου - και όχι ως ψυχαγωγική εκδήλωση - δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται με όρους κόστους - οφέλους.

Υλοποίηση

«Εικονική Ιστορία»

Η ανάπτυξη του ερευνητικού πνεύματος και η ενεργοποίηση της κριτικής ικανότητας αποτέλεσε τη βασική επιδίωξη του σχεδιασμού, ο οποίος συνοψίζεται στα παρακάτω :

1. Συγκέντρωση, κατάταξη και κατηγοριοποίηση της επιστημονικής πληροφορίας (αρχαιολογική - βιβλιογραφική ενημέρωση - εκθέσεις ανασκαφών - φωτογραφική, σχεδιαστική τεκμηρίωση).
2. Διαμόρφωση θεματικών κατηγοριών και υποκατηγοριών. Οι έννοιες αυτές αναφέρονται στον τρόπο κατάταξης των δεδομένων πάσης φύσεως.
3. Χρήση νέων τεχνολογιών, που να επιτρέπουν την πραγματική διάδραση και συνεργασία.
4. Δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος διάδρασης που θα κινητοποιεί το ενδιαφέρον, αλλά και θα επιτρέπει την αυτενέργεια.
5. Διεπιστημονική προσέγγιση.

Επιλογέας

Θεματικές κατηγορίες

User's Robotic Interface

Στο πλαίσιο, λοιπόν αυτό επιφυλάχθηκε πρωταγωνιστικός ρόλος στη χαρτογραφία. Ο χάρτης ως αφαιρετική απεικόνιση του περιβάλλοντος κόσμου αποτελεί το βασικό μέσον παρουσίασης και ανάλυσης, το βασικό εργαλείο μάθησης. Ο μίτος, λοιπόν, της εκθεσιακής αφήγησης, το φαινόμενο “πόλις”, αναλύεται μέσα από θεματικούς χάρτες ως εξής:

1. Οι έννοιες του χώρου και η ιστορία της χαρτογραφίας αναλύονται ειδικά, μέσα από ποικιλία εποπτικών μέσων, κειμένων, φωτογραφιών και κινουμένου σχεδίου. Γίνεται ειδική αναφορά και στο θεωρητικό υπόβαθρο.
2. Η πρώτη επαφή του επισκέπτη με το χώρο και το χρόνο γίνεται μέσα από γενικές χαρτοσυνθέσεις, με προβολή επ’ αυτού του συστήματος καρτεσιανών συντεταγμένων
3. Ο χάρτης αυτός παραπέμπει και σε συγκεκριμένη ενότητα της μουσειακής έκθεσης. Το έκθεμα εντάσσεται σε συγκεκριμένο χωροχρονικό πλαίσιο. Ο ιστορικός – αρχαιολογικός χώρος και χρόνος αντιστοιχίζεται προς τον εκθεσιακό χώρο και χρόνο.
4. Επί του αρχικού, γενικού χάρτη παρουσιάζονται όλες οι θεματικές κατηγορίες και υποκατηγορίες. Σε πρώτη φάση ο επισκέπτης καλείται να αυτενεργήσει, να εξοικειωθεί με το διαδραστικό περιβάλλον, να ξεκινήσει την αναζήτηση, την έρευνα.
5. Οι διαδραστικές εφαρμογές ακολουθούν ένα αντικειμενοστρεφές και όχι ιεραρχικό μοντέλο. Οι αυτοτελείς εργασίες (components) για κάθε μία από τις υποκατηγορίες των θεματικών ενοτήτων περιλαμβάνουν την απολύτως απαραίτητη πληροφορία, ενώ ταυτοχρόνως συνδέονται με τις υπόλοιπες, κατά τρόπο ώστε ο χρήστης να μπορεί να πλοηγηθεί σε όλα τα επίπεδα. Παράλληλα, επιτρέπει σε άλλους χρήστες να μοιράζονται τις ίδιες πληροφορίες με αυτόν.
6. Οι χαρτογραφικές απεικονίσεις εξειδικεύονται, όσο κάποιος προχωρεί περαιτέρω, εντός μιας συγκεκριμένης δομής. Η πληροφορία έχει ταξινομηθεί σε επίπεδα εξειδίκευσης, από το απόλυτα γενικό στο ειδικότερο, μέχρι και το απόλυτα εξειδικευμένο.
7. Μέσα από ποικιλία θεματικών χαρτών πραγματοποιείται η γνωριμία με το άμεσο, αλλά και το ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο. Καθίσταται κατά τον τρόπο αυτό εφικτή η γνωριμία με τον πολυεπίπεδο ιστορικό χρόνο, τις μακροπρόθεσμες δηλαδή δομές, τις μεσοπρόθεσμες λειτουργίες, αλλά και τα βραχυπρόθεσμα γεγονότα.
8. Πέρα από τα ειδικά υπομνήματα, η πληροφορία που παρέχει ο χάρτης επεξηγείται και εμπλουτίζεται περαιτέρω μέσα από σύντομα κείμενα, γραφήματα, διαγράμματα ή χρονολόγια. Αυτά δεν είναι ανεξάρτητα δομημένα. Αντίθετα διασυνδέονται με τον ίδιο το χάρτη, αποτελώντας, στο πλαίσιο του ψηφιακού – διαδραστικού περιβάλλοντος, μέρος της χαρτοσύνθεσης.
9. Οι χάρτες αυτοί μπορεί να είναι στατικοί ή δυναμικοί με τη χρήση της τεχνολογίας των Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών, αλλά και των δυνατοτήτων που μας παρέσχε το τεχνολογικό μέσο και ο ευφυής προγραμματισμός. Χαρακτηριστικές μεταξύ αυτών περιπτώσεις είναι η παρουσίαση της επέκτασης της Σπάρτης και της Ρώμης. Πρόκειται για ιστορικά φαινόμενα που εξελίχθηκαν σε βάθος χρόνου και είχαν σημαντικές προεκτάσεις στην εξέλιξη των πραγμάτων. Η εξέλιξη των φαινομένων γίνεται με εντελώς καινοτόμο τρόπο, μέσα από υπέρθεση χαρτογραφικών επιπέδων, σύντομα και περιεκτικά κείμενα και διασύνδεση με άλλους χάρτες και διαγράμματα αναφορικά με την κοινωνία, την οικονομία κ. λπ.

Η σύνδεση προϊστορίας – πρωτοϊστορίας και ιστορικών χρόνων αποτελούσε επίσης σημαντική πρόκληση. Η επικράτεια της Τεγέας, δεν αποτελούσε πραγματικότητα κατά την Εποχή του Χαλκού. Ο ενιαίος, λοιπόν, χώρος του οροπεδίου της Τρίπολης, των κομβικών σημείων στα όρια αυτού, αλλά και η διασύνδεσή του με τα κέντρα του Αργολικού πεδίου και της κοιλάδας του Ευρώτα βρέθηκαν στο επίκεντρο

ΤΟΥΣ ΧΑΡΤΕΣ
ΑΡΧΙΜΕΔΗ ΕΤΟΣ ΧΑΡΤΩΝ 2015-2016

14^ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑΣ
Η ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕ ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΠΟΥ ΑΛΛΑΖΕΙ
2-4 Νοεμβρίου 2016

Προτείνουμε, λοιπόν, το “νέο μουσείο” ως κέντρο παιδείας, πραγματικής παιδείας, βαθιάς παιδείας, μέσα από την γνωριμία με το ερευνητικό πνεύμα και τη διεπιστημονική προσέγγιση, με τις μεθόδους της έρευνας, την ανάπτυξη της αμφιβολίας και της κριτικής σκέψης, την αξιοποίηση των προσωπικών βιωμάτων και εμπειριών. Η τεχνολογία παρέχει τα μέσα για την επίτευξη του στόχου, ενώ αξιοποιούνται οι δυνατότητες που παρέχει η τεχνολογία και η διεπιστημονική προσέγγιση των δεδομένων. Η χωρική στατιστική, τα συστήματα γεωγραφικών πληροφοριών, η πληροφορική και η χαρτογραφία χρησιμοποιούνται κατά κόρον. Τα αρχαιολογικά και ιστορικά δεδομένα παρουσιάζονται κατά τρόπο καινοφανή.

Όπως η γνωριμία μας με έναν άγνωστο τόπο γίνεται μέσα από έναν χάρτη, όπως ο άνθρωπος αισθάνθηκε την ανάγκη να απεικονίσει αφαιρετικά τον κόσμο που τον περιβάλλει, (από το γνωστικό χάρτη μέχρι τις σημερινές ακριβείς απεικονίσεις της γήινης επιφάνειας, αλλά και της επιφάνειας άλλων πλανητών), όπως συμβαίνει με την ίδια τη φυσιολογία του ανθρώπινου εγκεφάλου, έτσι και στο “νέο μουσείο”, ο χάρτης βρίσκεται στο επίκεντρο της γνωριμίας με τον αρχαίο κόσμο. Αποτελεί το μοναδικό στη διάθεσή μας εργαλείο γνωριμίας με το χώρο και κατανόησής του, οπτικοποίησης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων, ιστορικών φαινομένων και εξέλιξής τους στο χρόνο. Είναι το βασικό μέσο πρόσληψης και κατανόησης, το οποίο μπορεί να συνδυαστεί με πλήθος άλλων δεδομένων. Και τούτο όχι μέσα από μία προκαθορισμένη παρουσίαση, καθώς οι νέες τεχνολογίες και ο κατάλληλος προγραμματισμός επιτρέπουν πληθώρα οπτικών γωνιών προσέγγισης των πραγμάτων.

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας